

RS AU § 163 Medborgarförslag - Inför ett förbud mot luftburna kraftledningar på Gotland

Ärendenummer: RS 2023/466

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Medborgarförslaget avslås.

Sammanfattning

Medborgarförslag har inkommit till Region Gotland 2023-02-25 gällande att på Gotland ska luftburna kraftledningar förbjudas. Istället förordas elnät med markkabel med motiveringen att sådan varken tar mark i anspråk och därmed motverkar Sveriges miljömål, inkräktar på kulturmiljön eller ger hälsorisker i form av magnetfält. I bakgrunden till medborgarförslaget ges fler motiv för markkabel: skog som är viktig som kolsänka behöver inte avverkas för att ge plats för kraftledningsgator, snabbare tillståndsprocess och nöjdare invånare.

Tillstånd för elledningar hanteras i annan ordning inom gällande lagstiftning och inte är en kommunal beslutsfråga föreslås avslag på medborgarförslaget.

Bedömning

Förvaltningens bedömning är att detta förslag gäller ledningsrätter, vilket regleras i Ellagen, (1997:857), prövas enligt Miljöbalken (1998:808) och beslutas av Energimarknadsinspektionen (Ei) så är det inte möjligt för en kommun att sätta dessa regler åt sidan. Frågor som markintrång, påverkan på miljön och magnetfält ska hanteras och finnas med i underlaget som Ei bygger sitt beslut på. Förvaltningens förslag är att medborgarförslaget avslås, då förslaget inte är en kommunal beslutsfråga. Förslaget är överlämnat till GEAB.

I pågående tillståndsprocesser för elnätet på Gotland är kommunen en samrådspart och lämnar yttrande i annan ordning.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att detta förslag gäller ledningsrätter, vilka regleras i Ellagen, (857:958), prövas enligt Miljöbalken och beslutas av Energimarknadsinspektionen, så är det inte möjligt för en kommun att sätta dessa regler åt sidan.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att markförlagda kablar i ett elnät med högre spänning sannolikt blir en fördyrande faktor för elabbonenternas nätavgifter.

3. Barnperspektiv *bedömning ej aktuell*

4. Jämställdhetsperspektiv *bedömning ej aktuell*

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att landsbygden drabbas av att behöva ge plats för storskalig infrastruktur som inte främst betjänar lokala behov, därför är det ytterst angeläget att de diskuteras ur flera synvinklar under samrådsprocessen, så att bästa/minst ogynnsamma alternativ väljs.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att elektrifiering som en viktig del av energi- och klimatomställningen, kräver ett väl fungerande elnät. Nya kraftledningar och ledningsgator på Gotland är relativt blygsamma jämfört med de som byggs i det svenska stamnätet, vilket inte hjälper dem som upplever olägenhet av att få nya ledningar i sin närhet. Här blir det viktigt att samrådsunderlaget är tydligt och visar olika konsekvenser.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag 2023-02-25

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-05-16